# Çocuklar için Video Oyunu Ba??ml?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar için Video Oyunu Ba??ml?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18952

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Çocuklar için Video Oyunu Ba??ml?l?k Ölçe?i (ÇVOBÖ), ?ngilizce orijinal ad?yla **Videogame Addiction Scale for Children (VASC)**, çocuk popülasyonunda video oyunu ba??ml?l??? düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? **psikometrik** bir araçt?r. Ölçek, Y?lmaz, Griffiths ve Kan taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi? ve geçerlik-güvenirlik çal??malar? tamamlanm??t?r. Toplam 21 maddeden olu?an bu ölçek, video oyunu kullan?m?na ba?l? sorunlu davran??lar? ve ba??ml?l?k belirtilerini tespit etmede önemli bir rol oynamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Video Oyunu Ba??ml?l???, Çocuk Psikolojisi, VASC, Ba??ml?l?k Ölçe?i, **Psikometrik**, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), Griffiths.

## Yazarlar

Y?lmaz, E., Griffiths, M.D., Kan, A.

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, video oyunlar?n?n çocuklar?n ya?amlar? üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini ve klinik düzeydeki **Video Oyunu Ba??ml?l???** belirtilerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle ergenlik öncesi ve erken ergenlik dönemindeki çocuklar?n oyun al??kanl?klar?n?n sorunlu hale gelip gelmedi?ini belirlemek için tasarlanm??t?r.

ÇVOBÖ'nün geli?tirilmesi, standart yeti?kin veya ergen ba??ml?l?k ölçeklerinin çocuk popülasyonuna tam olarak uygun olmayabilece?i varsay?m?na dayanmaktad?r. Bu nedenle, ölçek maddeleri çocuklar?n bili?sel ve duygusal geli?im düzeylerine uygun olacak ?ekilde haz?rlanm??t?r.

## Yap?

ÇVOBÖ, genellikle davran??sal ba??ml?l?klar?n temel bile?enlerini (saliens, ruh hali de?i?ikli?i, tolerans, yoksunluk, çat??ma ve nüksetme) ölçen çok boyutlu bir yap? üzerine kurulmu?tur. Ölçek, bireyin video oyunlar?na harcad??? zaman?n kontrolünü kaybetmesi, oyun oynamad??? zamanlarda huzursuzluk hissetmesi ve oyun nedeniyle sosyal, akademik veya ailevi sorumluluklar?n? ihmal etmesi gibi kritik ba??ml?l?k semptomlar?n? de?erlendirir.

Ölçekteki toplam 21 madde, 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilmi?tir. Bu yap?, ara?t?rmac?lar?n ve klinisyenlerin çocuklardaki **video oyunu ba??ml?l???** riskini nicel olarak

ARABPSYCHOLOGY.COM

belirlemesine olanak tan?r.

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, geli?mi? istatistiksel yöntemlerden biri olan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n verilerle mükemmel bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir.

Elde edilen **uyum iyili?i indeksleri** a?a??daki gibidir:

Ki-Kare de?eri (X2) = 2.9 (p > .05)
Ortalama Karekök Hatas? Yakla??m? (RMSEA) = .05
Uyum ?yili?i ?ndeksi (GFI) = .91
Ayarlanm?? Uyum ?yili?i Endeksi (AGFI) = .90
Standart Kök Ortalama Kare Kal?nt?s? (SRMR) = .08
Normlu Uyum ?ndeksi (NFI) = .93
Normsuz Uyum ?ndeksi (NNFI) = .96
Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) = .96

Özellikle **RMSEA** de?erinin 0.08'in alt?nda (.05) olmas? ve **CFI**, **NFI** gibi indekslerin 0.90'?n üzerinde olmas?, ÇVOBÖ'nün verilerle çok iyi bir uyum sergiledi?ini ve yüksek yap? geçerli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

## Güvenirlik

Çocuklar için Video Oyunu Ba??ml?l?k Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda güvenirlik katsay?s? .89 olarak bulunmu?tur.

Psikometrik standartlara göre, 0.80 ve üzeri bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret eder. Bu sonuç, ÇVOBÖ'nün çocuklarda video oyunu ba??ml?l???n? ölçmek için **güvenilir** bir araç oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen faktör yap?s?n?n (genellikle ba??ml?l?k bile?enlerini yans?tan çok faktörlü bir yap?) ampirik verilerle uyumlu oldu?unu do?rulam??t?r. Uyum indekslerinin (RMSEA, CFI, vs.) kabul edilebilir s?n?rlar içinde olmas?, ölçe?in yap?sal modelinin sa?laml???n? kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme (Developmental)

**Format:** Öz bildirimli, 21 maddelik anket.

**Dil Kullan?labilirli?i:** Türkçe (Orijinal yay?n ?ngilizce ba?l?kl? olmas?na ra?men, ölçek Türkçe konu?an çocuk popülasyonu için geli?tirilmi?tir.)

**Popülasyon Grubu:** Çocuklar.

**Ya? Grubu:** ?lkokul ve ortaokul ça??ndaki çocuklar (spesifik ya? aral??? yay?nlanmam??t?r, ancak hedef kitle çocuk popülasyonudur).

**Popülasyon Detaylar?:** Geli?tirme çal??mas? Türkiye'deki çocuklar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** 5'li Likert tipi derecelendirme.

**Derecelendirme ?emas?:**

asla = 1
nadiren = 2
bazen = 3
s?k s?k = 4
çok s?k = 5

## Anahtar Kelimeler

VASC, Çocuk, **Video Oyunu Ba??ml?l???**, 21 Madde, Güvenirlik, Uyum ?ndeksleri, Adnan Kan.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Adnan Kan

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresi:** adnankan@gazi.edu.tr

**Yaz??ma Adresi:** Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye (Kaynak yay?na dayanarak varsay?lm??t?r).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** 2017

ARABPSYCHOLOGY.COM

**?zinler ve Kullan?m Ücreti:** Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

## Kaynaklar

Y?lmaz,E., Griffiths, M.D. & Kan, A. (2017). Development and validation of Videogame Addiction Scale for Children (VASC). *International Journal of Mental Health and Addiction,* 15, 869-882.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: videogame-addiction-scale-for-children-vasc-toad.pdf

## Çocuklar için Video Oyunu Ba??ml?l?k Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in orijinal madde metinleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek toplam 21 maddeden olu?maktad?r. Detayl? maddeler için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM